

Číselník věkových skupin NZIS

VERZE 2026-06.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Miroslav Zvolský ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Petr Benáček ¹ , Michaela Jochcová ¹ , Jaroslav Číhal ¹ , Kateřina Bálint ¹ , Michal Vičar ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	-
Datum vytvoření dokumentu:	20.05.2024
Datum poslední aktualizace:	16.06.2026
Datum vyjádření pověřence pro ochranu osobních údajů UZIS:	11.11.2024
Datum schválení poradou vedení UZIS:	14.11.2024
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	OIS-12-01
Klíčová slova	NZIS, Národní zdravotnický informační systém, zdravotnická data, číselník, věkový interval, věková skupina
EuroVoc	státní zdravotní služba, zdravotní statistika
Citace:	Zvolský M., Jarkovský J., Benáček P., Jochcová M., Číhal J., Bálint K., Vičar M., Komenda M., Dušek L. Číselník věkových skupin NZIS. Národní zdravotnický informační portál [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/2182-ciselnik-vekove-skupiny-otevrena-data . ISSN 2695-0340
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/data/2182-ciselnik-vekove-skupiny-otevrena-data
Kontakt:	analzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Cílem číselníku je usnadnit uživateli práci s datovými sadami obsahujícími věkové skupiny.

1.2 Základní informace

Číselník věkových skupin poskytuje přehled všech věkových skupin používaných v otevřených datech Národního zdravotnického informačního systému (NZIS). Datové sady využívající tento číselník mají v podrobném technickém popisu uveden odkaz na číselník. Zároveň je v metadatech, v sekci popis datové sady uveden atribut *Využívané číselníky*, který taktéž na číselník odkazuje.

V datových sadách, které lze otevřít v excelu (přibližně do 1 milion řádků) necháváme uvedené i textové hodnoty pro jednodušší práci s daty, aby s nimi mohl snadno pracovat i méně zkušený uživatel. V objemnějších datových sadách (více než 1 milion řádků) uvádíme pouze kódy, abychom nenavyšovali velikost datové sady.

1.3 Interpretace a informační hodnota a případné limity

Číselník zahrnuje přehled použitých věkových skupin v otevřených datových sadách NZIS.

Vzhledem k povaze statistických dat byl pro kódování věkových skupin zvolen vlastní úzce zaměřený číselník NZIS namísto obecného [intervalového číselníku ČSÚ](#).

Kód číselníkové položky (vek_kod) je tvořen ze tří částí.

1. První část kódu je tvořena prvními dvěma číslicemi kódu (Obrázek 1), které určují, k jaké časové jednotce se daná položka vztahuje.

- 3 – dny
- 4 – týdny
- 5 – měsíce
- 6 – roky

Pokud číselníková položka obsahuje konkrétní hodnotu nebo rozsah s jednou časovou jednotkou, jsou první dvě číslice totožné.

- 33 – dny až dny
- 44 – týdny až týdny
- 55 – měsíce až měsíce
- 66 – roky až roky

Pokud číselníková položka obsahuje rozsah s různými časovými jednotkami, odpovídají číslice těmto časovým jednotkám.

- 34 – dny až týdny
- 35 – dny až měsíce
- 36 – dny až roky
- 45 – týdny až měsíce
- 46 – týdny až roky
- 56 – měsíce až roky

2. Druhá část kódu se skládá z 3.–5. číslice. Ty určují rozsah číselníkové položky od (vek_od_vcetne). Například 064 u 3.–5. číslice je věk od 64 let.

3. Třetí část kódu se skládá z 6.–8. číslice. Ty určují rozsah číselníkové položky *do* (vek_do_vcetne). Např. 069 u 6.–8. číslice je věk *do 69 let*. Pokud číselníková položka obsahuje konkrétní hodnotu nikoliv rozsah, tak se číslice na 3.–5. a 6.–8. pozici opakují. Například 004004 odkazuje na věk 4 roky bez rozsahu.

66020024

2 úvodní číslice

- 1. č. pro rozsah **od**
- 2. č. pro rozsah **do**
- **6** pro roky
- **5** pro měsíce
- **4** pro týdny
- **3** pro dny
- **70** pro Neznámo /Neuvedeno

3 číslice věk od

- doplněny nulami do 3
- 20 let → **020**
- 0 let → **000**

3 číslice věk do

- doplněny nulami do 3
- 24 let → **024**
- a více let → **999**

Obrázek 1: Tvorba kódu číselníkové položky

V číselníku jsou zahrnuty i hodnoty *Neznámo* a *Neuvedeno* (kódy 70001000 a 70002000). Hodnota *Neznámo* se vztahuje na věkové údaje, které nebyly uvedeny ani ve zdrojových datech. Hodnota *Neuvedeno* se týká údajů, které jsou ve zdrojových datech uvedeny, ale kvůli ochraně osobních údajů nemohly být uvedeny v datové sadě.

1.4 Příklady použití

Číselník může být použit v kombinaci s datovou sadou, která obsahuje dané číselníkové hodnoty. Využití této kombinace číselníku a datové sady usnadní zpracování vybrané datové sady.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.6 Klíčová slova

NZIS, Národní zdravotnický informační systém, zdravotnická data, číselník, věkový interval, věková skupina

1.7 Klasifikace dle EuroVoc

státní zdravotní služba, zdravotní statistika

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: nepravidelná
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 234

- Počet popisných atributů: 8
- Velikost: 0,042 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je Národní zdravotnický informační systém (NZIS), který je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Bez agregace a transformace

5 Atributy datové sady

- 1. IRI číselníku**
 - Název parametru: ciselnik
 - Datový typ: anyURI
 - Popis parametru: Identifikace číselníku v podobě jeho IRI
- 2. Kód číselníku**
 - Název parametru: ciselnik_kod
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: Kód číselníku v rámci sady číselníků v rámci NZIS, nejedná se o globálně jednoznačnou identifikaci číselníku.
- 3. Název číselníku**
 - Název parametru: ciselnik_nazev
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: Název číselníku
- 4. IRI položky**
 - Název parametru: vek_IRI
 - Datový typ: anyURI
 - Popis parametru: Identifikace položky věku v podobě jejího IRI
- 5. Kód položky**
 - Název parametru: vek_kod
 - Datový typ: integer
 - Popis parametru: Unikátní kód číselníkové položky věku, který odpovídá kódu věku uvedeném v datové sadě.
- 6. Název položky**
 - Název parametru: vek_nazev
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: Název číselníkové položky věku
- 7. Dolní hranice věkové skupiny**
 - Název parametru: vek_od_vcetne
 - Datový typ: integer
 - Popis parametru: Dolní hranice věku dané věkové skupiny, včetně krajní hodnoty (uzavřený interval)

8. Horní hranice věkové skupiny

- Název parametru: vek_do_vcetne
- Datový typ: integer
- Popis parametru: Horní hranice věku dané věkové skupiny, včetně krajní hodnoty (uzavřený interval)